

4/6/2004

לכבוד

חברי ועדת הכלכלה בכנסת

הנדון: מחסומים לגביית אגרת טלוויזיה

1. מזה חודשים ארוכים מתקיימים "מבצעים לגביית אגרת טלוויזיה" ברחבי המדינה. כחלק מהליכי הגביה, מציבה רשות השידור והמשטרה מחסומים בכבישים ראשיים ובכניסות לכפרים ערביים ועוצרים את המכוניות לבדיקת חובות לרשות השידור בגין אגרת טלוויזיה. במידה והבדיקה העלתה קיומו של חוב, תופסת המשטרה את רכבו של הנהג או את רשיונותיו עד להסדרת החוב.
2. מהפרסומים אודות נושא זה בעיתון "הארץ" עולה כי אנשי רשות השידור אף פיתחו נוהל "חייב פוטנציאלי". "חייב פוטנציאלי" הנו נהג המעוכב במחסום אשר הציבו רשות השידור והמשטרה ואינו מופיע ברשימת החייבים. חובו של "החייב הפוטנציאלי" נקבע בו במקום לפי נתוני רישומו של הנהג במשרד הפנים. כל זאת בניגוד להוראות חוק רשות השידור אשר קובע את חיובי האגרה ודרך חישובה.
3. אנשי רשות השידור איימו בתפישת מכוניות ואף החרימו תעודות זהות ורשיונות נהיגה על מנת לגרום לנהגים לשלם את הסכומים המבוקשים.
4. פעולות אלה של רשות השידור ו/או המשטרה מחוסרות כל סמכות חוקית ונעשות הן בניגוד לסדרי מינהל תקינים ותוך כדי פגיעה חמורה ביותר בשלטון החוק ובזכות האזרחים לחופש תנועה. יתירה מזו, ביצוע הליכי הגבייה בצורה של מעצר חשודים יש בו כדי לפגוע בכבודם של אנשים בצורה קשה ביותר, ללא כל הצדקה עניינית ו/או סמכות שבחוק כאמור לעשות כן.
5. מדיניות המחסומים ושיטת החיוב של רשות השידור והמשטרה, מנוגדות לסמכויות המוענקות לרשות השידור לפי חוק רשות השידור, התשכ"ה-1965, פקודת המיסים (גביה) 1929 ולחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה – מעצרים), התשנ"ו – 1996.
6. סעיף 29(ב) לחוק רשות השידור, התשכ"ה-1965 (להלן: "החוק") קובע:
האגרה, הריבית, הפרשי ההצמדה והקנס ייגבו על פי פקודת המסים (גביה), כאילו היו מס כמשמעותו באותה פקודה.
7. סעיפים 4 ו-5 לפקודת המיסים (גביה), 1929 (להלן: "פקודת הגביה") קובעים:
4. הוצאה לפועל בשל אי-תשלומים (תיקון: תשל"ג)
(1) נישום אדם כהלכה בסכום כסף בקשר לאיזה מס ולא שילם אדם את הסכום בתוך חמישה-עשר יום למן היום שהיה חייב לפרעו ולאחר שנמסרה לו דרישה בכתב לשלם את הסכום שהוא חייב לפרעו ושלא פרעו יתן פקיד-גבייה כתב-הרשאה לגובה מסים ובו יצטווה לדרוש מאת החייב לשלם מיד את הסכום המגיע ממנו ולגבותו, אם לא ישלמנו, על ידי תפיסתם ומכירתם של נכסי המטלטלים של החייב באופן המתונה להלן.
(2) (בוטל).

P.O. Box 510 Shafa'amr 20200 Israel Tel: (972)-4-950-1610 Fax: (972)-4-950-3140

شفاة امر ٢٠٢٠٠ ص.ب. ٥١٠ هاتف: ٤-٩٥٠١٦١٠ فاكس: ٤-٩٥٠٣١٤٠
شفاة امر 20200 ت.د. 510 تليفون: 04-9501610 فاكس: 04-9503140

Email: adalah@adalah.org

<http://www.adalah.org>

5. הוצאת כתב ההרשאה לפועל (תיקון: תשל"ג)
(1) דרש גובה המס מהסרבן לשלם מיד את הסכום הנקוב בכתב ההרשאה, והסרבן לא מילא אחר הדרישה, רשאי גובה המס -
(א) להיכנס לחצריו של הסרבן שבהם נמצאים או עלולים להימצא מיטלטלין ולעקלם;
(ב) להיכנס לחצרים שאינם מוחזקים בידי הסרבן ולעקל מיטלטלי הסרבן, ובלבד שימסור תחילה למחזיק בחצרים הודעה על כתב ההרשאה ועל כוונתו להיכנס אליהם, זולת אם הממונה על הגבייה סבור שמתן הודעה מוקדמת עלול לסכל את העיקול והתיר את הכניסה ללא הודעה.
8. כאמור, מדיניות המחסומים, פרי יצירתם של הממונים ברשות הדואר ובמשטרה, נעשית תוך ניגוד מוחלט להוראות החוק הנ"ל, אשר קובע את נוהלי הגבייה וסמכויות הממונים על כך באופן מפורש.
9. הלכה פסוקה היא שכל רשות מוסמכת חייבת לפעול מכוח חוק ועל פי חוק בלבד, במיוחד כאשר החלטותיה נוגעות לזכויות יסוד. הן רשות השידור והן משטרת ישראל פעלו בענייננו, כאמור, תוך הפרה בוטה לעיקרון חוקיות המינהל.
10. פסיקה רבה של בית המשפט העליון הדגישה את חשיבותו של עיקרון חוקיות המינהל במשפט הציבורי. כך למשל קבע כבוד השופט אור בפרשת **עמותת שיח חדש**:
"הכלל של חוקיות המינהל קובע, שעל הרשויות המינהליות לפעול במסגרת הסמכויות שהוקנו להן בחוק או מכוחו ובה בלבד."
בג"צ 3939 / 99 קיבוץ שדה נחום נ' מינהל מקרקעי ישראל, פ"ד נו(6) 25, 74.
11. לעניין זה הוסיפה כבוד השופטת פרוקצ'יה בפרשת **קלכמן**:
(1) "עקרון חוקיות המינהל הוא אבן יסוד במשפט הציבורי ומורה כי רשות מינהלית נהנית אך מהסמכויות שהוקנו לה מכח הדין."
בג"צ 585/01 אירית קלכמן נ' ראש המטה הכללי רב אלוף שאול מופז (טרם פורסם)
ראו לעניין זה גם: יצחק זמיר, הסמכות המינהלית, כרך א, הוצאת נבו (1996) 131-158.
12. לא זו אף זו, היות ועניין לנו בפגיעה חמורה וקיצונית ביותר בזכותם החוקתית של תושבים לחופש התנועה ולכבוד, כלל חוקתי הוא שאין לפגוע בזכות חוקתית אלא על פי פיסקת ההגבלה שלפיה הפגיעה מותרת אך ורק אם מקור הסמכות נשען על חקיקה מפורשת וישירה אשר מקיימת את פסקת ההגבלה שבחוק היסוד.
ראו לעניין זה:
בג"צ 726/94 כלל חברה לביטוח בע"מ נ' שר האוצר, פ"ד מח (5) 441.
בג"צ 1030/99 כבל ואח' נ' יו"ר הכנסת ואח', פ"ד נו(3) 640.
13. יתירה מזו, אף פעולות אלה של עיכוב עוברים ושבים ומניעתם מהמשך נסיעתם, נעשית תוך חריגה מוחלטת מסמכות המשטרה לעכב אזרחים, על פי סעיף 67 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996. סעיף זה מסייג את סמכותו של שוטר להגביל את חירותו של אדם לנוע, אך ורק למקרים של חשד

לביצוע עבירה או בכדי למנוע ביצועה של עבירה. יוצא אפוא כי פעולתה של המשטרה בעניין זה אף היא בלתי חוקית ומנוגדת לסמכויותיה אשר נקבעו בחוק ולסדרי מינהל תקינים.

14. החמור מכל הוא, כי פעילויות אלו נעשו תוך ידיעה מוקדמת בדבר אי חוקיותם ובדבר היותם חורגים מסמכות.

כך צוטט "עובד ותיק באגף הגבייה של רשות השידור" באומרו:

"כנציג הרשות אני יודע ומרגיש שאני עובד שלא לפי החוק. האנשים מלמעלה כנראה אטומים או שלא איכפת להם. לפי ידיעתי, אסור לנו בכלל לעשות מחסומים. אני בא לבן אדם ואומר לו, 'שלום אדוני, יש לך חוב לרשות השידור, 5000 שקלים, או שמעקלים לך עכשיו את הרכב'. האיש הזה בכלל לא הודיע שיש לו מקלט ואני בכלל לא יכול לחייב אותו או לעקל לו את הרכב. אנחנו רק מעמידים פנים שנעשה כך. אנשים מפחדים ופשוט משלמים".
מתוך כתבתה של העיתונאית ענת באליונט, "רשות השידור גובה מיליונים באיומים", פורסם ביום 30.5.2004 באתר האינטרנט [.finance.walla.co.il](http://finance.walla.co.il)

לאור כל ה אמור לעיל, הנכם מתבקשים בזאת לפעול, בכל האמצעים העומדים לרשותכם, לביטול מדיניות המחסומים, אשר מנהיגה רשות השידור ומשטרת ישראל, לגביית אגרת טלוויזיה, וכן לפעול לכך כי ימוצה הדין עם האחראים להחלטות וליישום החלטות בלתי חוקיות אלה.

בכבוד רב,

סוהאד בשארה, עו"ד